БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 39 (6474)
ФЕВРАЛИИН 24 ВТОРНИК
1953 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй. КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мунгэн.

МУНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ССР Союзай Сэрэгэй Министрын Приказ (1-дэхи нюур).

ССР Союзай Далайн-Сэрэгэй Министрын Приказ (1-дэхи нюур).

СОВЕТСКЭ АРМИИН БА ДАЛАЙН-СЭРЭГЭЙ ФЛОДОЙ 35-дахи ЖЭЛЭЙ ОЙЕ МОСКВАДА ҺАЙНДЭРЛЭБЭ (1-дэхи нюур).

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АЖАЛШАД ЛЕНИН — СТАЛИНАЙ ПАРТИИЕ ТОЙРОН НИГТААР ЖАГСАҺАНАА ДАХИН ХАРУУЛБА (2-дохи нюур).

И. Баранников.—Республикын һургуулинуудта политехническэ һуралсалые бэелүүлхэ зорилгонууд (3-дахи нюур).

С. Черненко.—Мэргэжэлэйнгээ талаар хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэбэ (3-дахи нюур).

Л. Иванов, Б. Бадмаев, Н. Цыбенов.—Ажалшадай гомодол, мэдүүлгэнүүдтэ анхаралтайгаар хандаха (3-дахи нюур).

Советскэ Армиин 35 жэлэй ойн хүндэлэлдэ баярай суглаан Софида болоо (4-дэхи нюур).

«СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэжэ И. В. Сталинай зохёолые Польшодо шудална (4-дэхи нюур).

Советскэ арадай морально-политическэ нэгэдэл

Уржадэр, Российска Федерациин, тэрэнэй тоодо Бурят-Монголой ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгалта болобо. Үглөөгүүр, үүрэй сайхаһаа бүри урид һунгагшад хэдэн зуугаараа һунгуулиин участогуудта ерэжэ, һунгалта эхилээ гэжэ соносхогдохые хүлеэжэ байба.

Һунгалтын үдэр хадаа советскэ хүнүүдэй, бүгэдэарадай һайндэр болоо. Энэ үдэр Российска Федерациин ба бусад союзна республиканууддай ажалшад зориг бадаруулагша советскэ патриотизм, ба морально-политическэ нэгэдэлээ харуулба. Энэ үдэр манай Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын ажалшад социалистическэ Эхэ орондоо, Коммунистическэ партида, советскэ правительствода, бүхы дэлхэйн ажалшадай агуухэ вождь ба багша нүхэр Сталинда үнэн сэхэ байһанаа эли тодоор харуулба.

Манай советскэ орон дотор һунгалтанууд сүлөөтэйгөөр, демократическаар үнгэрдэг. Һунгагшад болбол депутадуудта кандидадуудай түлөө голосовалхадаа манай Эхэ ороной улам хүсэтэйгөөр саашадаа һалбаран мандахын түлөө, манай ажабайдалай улам һаруул һайхан, улам золтой жаргалтай болохын түлөө голосовална. Юуб гэхэдэ, арад зоноор һунгагдаһан депутадууд арадай хэрэгэй түлөө, советскэ хүнэй һайн һайхан ажабайдалай түлөө бүхы хүсэеэ үгэдэг байна.

Советскэ арадай эдэбхи, морально-политическэ нэгэдэлые харуулһан олон тоото баримтануудые хэлэжэ болоно.

Манай республикын һунгагшад бултадаа шахуу гэхэ гү, али тэдээнэй 99,97 процентнь һунгуулиин участогуудта ерэжэ, голосуудаа үгэһэн байха юм. Тиихэдээ бүхы участогуудта шахуу һунгагшад хадаа бэе бэеһээ түрүүн голосовалхые оролдоо, бюллетень үгэдэг столой хажууда олон хүнүүд хойноһоо хойноһоо һубарилдан ерэжэл байбад.

Иволгын аймагай һунгуулиин № 1 участогта 5 часһаа эхилээд һунгагшад сугларжа захалба. Тэдэнэр бэе бэеһээ түрүүн голосовалхын түлөө эртэлэн бодожо һунгуулиин участогта ерэбэд. Һунгалта эхилхэдэ, эгээн түрүүшын бюллетениие залуу һунгагша Анна Романовна Зайцева абажа, һунгагшадта хандан нигэжэ хэлэбэ:

—Би 18 наһатайб. Гүрэнэй засагай органуудые һунгаха һунгалтануудта түрүүшынхеэ хабаадажа байнам. Ленин—Сталинай партиин түлөө, манай Эхэ ороной улам ехээр һалбаран мандахын түлөө, ажабайдалайнгаа үдэрһөө үдэртэ бүри һайжархын түлөө голосовалхаб.

Советскэ хүнүүдэй патриотическа һанал бодолоо, дура хүсэлөө мэдүүлһэн ондоошье олон тоото баримтануудые харуулжа болохо.

Кударын аймагай һунгуулиин 17 участогуудай арбан гурбандань һунгалта үдэрэй 12 часта дүүрэһэн байгаа.

Зэдын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн, 72 наһатай колхозник Цыбен Балданов һунгалта болохоһоо холо урид ерээд, хүлеэ хүлеэһээр хамагһаа түрүүн бюллетень абаад нүхэр Сталинай портрет тээшэ хараад, нигэжэ юрөөл табиба:

—Манай түрэл вождь ба багша нүхэр Сталин үни удаан жэл соо ажаһуужа ба амгалан оршожо байг лэ!

Советскэ хүнүүдэй Эхэ орондоо, Коммунистическэ парти ба Советскэ правительствода, инаг вождь Сталинда хизааргүй үнэн сэхэ байһаниие баримталан харуулһан эдэ мэтын үльгэр жэшээ тон олон юм.

Советскэ хүнүүд һунгуулиин участогуудта ерэхэдээ амгалан ажабайдал тухай, бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдал тухай һанал бодол сэдьхэлдээ хадагалан ерэбэд. Тэдэнэр һунгуулиин урна руу бюллетеньнүүдые табихадаа дэлхэйн шэнэ дайн үүдхэхэ хүсэлтэй англо-американска дайн үүдхэгшэдтэ эсэргүүгээр, эб найрамдалай түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэсэ бэлэн байһанаа харуулба. Эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй авангардда ябаһан манай арад Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые шэн зоригто ажалаараа бэхижүүлхые оролдоно.

Манай республикын хэдэн мянган ажалшад һунгуулиин участогуудта иимэ һанал бодолтойгоор ерэбэд. Тэдэнэр хадаа гүрэнэй засагай нютагай органуудые һунгахадаа манай социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалые дам саашадань бэхижүүлхын түлөө, манай ороной экономикые бүри ехээр хүгжөөхын түлөө, советскэ арадай ажабайдалай улам һайжархын түлөө, коммунистическэ общество байгуулхын түлөө голосовалһан байна. Тэдэнэр түрэл Коммунистическэ партиингаа, нүхэр Сталинай түлөө голосовалаа.

«Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин мүнөө үеын гол шухала зорилгонуудынь юуб гэхэдэ, социализмһаа коммунизмда дамжан орожо коммунистическэ общество байгуулха, обществын материальна ба культурна хэмжээе саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ, обществын гэшүүдые интернационализмын ба бүхы оронуудай ажалшадай ахадүүгэй барисаа тогтоолгын ёһоор хүмүүжүүлхэ, Советскэ Эхэ ороноо дайсадай агрессивнэ аашануудһаа улам эдэбхитэйгээр хамгаалгые бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ хэрэг болоно» — гэжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XIX съезд дээрэ абтаһан Устав дотор хэлэгдэнэ. Энэ хадаа гансал партиин бэшэ, мүн бүхы манай советскэ арадай нангин уялга, дайшалхы программа мүн.

Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро, манай бүхы илалтануудые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша инаг вождь нүхэр Сталинай ударидалгаар манай арад өөрынгөө орон дотор коммунизмын һаруул һайхан ордон байгуулха байна.

Түрэл засагнай улам бэхижэг

Үглөөнэй 5,30 часта һунгуулиин № 2 участок руу, Бурят-Монголой хүдөө ажахын техникумэй гэр шэглээд, хүнүүд хоёр гурбаараа, бүри олоороошье һубарижа ябана.

...Эгсэ 6 час. Һунгуулиин участково комиссиин түрүүлэгшэ Манзар Булатович Хамхеев сугларагшадые бүгэдэарадай һайндэрөөр дашарамдуулан амаршалаад, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудта голосуугаа нэгэн дуугаар үгэхыень һунгагшадые уряалба.

Эгээн түрүүн 77 наһатай Евстратий Филатович Петров бюллетеньнүүдые абажа, һунгуулиин кабина руу ороо һэн. Тэрэнэй хойноһоо мүн лэ үндэр наһатай һунгагшад Василий Алексеевич Казаков, Агафья Николаевна Зиновьева гэгшэд бюллетеньнүүдээ абаһан байха юм.

Удаань анха түрүүшынхеэ һунгахаяа байһан техникумэй һурагшад И. Лаптев, В. Метешев, А. Волчук гэгшэд голосовалба.

Түрэл Бурят-Монголоо, Дальна Востогые хариин интервентнүүдһээ сүлөөлэлсэһэн, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденто Николай Иванович Иванов нигэжэ хөөрэнэ:

Би коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудта голосоо үгэхэдөө, Эхэ оронойнгоо улам һалбаран хүгжэхын түлөө, манай засаг түрын улам бэхижэхын түлөө үгэбэб.

И. Л. Кулешов.

Крымэй эмнэлгэ-аргалалгын газарнуудта

ЯЛТА (Крымскэ область), февралиин 21. (ТАСС). Крымэй урда эрьеын эмнэлгэ-аргалалгын газарнуудта мүнөө арба гаран мянган ажалшад амаржа, эмнүүлжэ байна. Эндэ үдэр бүхэндэ поезднуудаар, самолёдуудаар, теплоходуудаар ба автобусуудаар ороной городууд, посёлокнууд бүхэнһөө хүнүүд амархаяа олон зуугаадаараа ерэнэ.

Урда эрьеын хадануудта саһан харагдана, харин далай шадар набша намаа һалбарна.

Капитальна заһабарилгын һүүлээр «Горняк» гэжэ Ялтын шахтернуудай эмнэлгэ-аргалалгын газар нээгдэбэ. Кабинедүүдынь шэнэ аппарадуудаар хангагдаба. Уһаар эмнэдэг хэрэгсэлнүүд ванна ба бусад хэрэгсэлнүүдтэйгээр түхеэрэгдэжэ байна.

Энэ жэлдэ СССР-эй ой модоной промышленностиин министерствын санаториин барилга дүүргэгдэхэ юм. Энэнь Крымэй эмнэлгэ-аргалалгын эгээн гоё барилгануудай нэгэниинь болохо юм.

АГУУЕХЭ СТАЛИН ТУХАЙГАА ҺАНАН ЯБАЖА...

Үглөөгүүр эртэ. Гоё һайхан гэрэл яларна. Москва гэрэлтэмэ һайхан транспарантнуудаар шэмэглэгдэнхэй. Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд—бүгэдэарадай һайндэр гэжэ хаа хаанагүй харагдана. Үйлсэнүүд улаан тугуудаар, гэр байранууд уран гоёор зурагдаһан плакадуудаар шэмэглэгдэнхэй.

Бүхы советскэ хүнүүдтэл адляар, москвагайхид хадаа политическэ ба ажахын асари ехэ дэбжэлтын оршон байдалда һунгалтын үдэрые угтаба.

...Москвагай һунгуулиин Сталинска округ. Ажалшадай депутадуудай городской ба областной Соведүүдтэ Иосиф Виссарионович Сталин баллотировалагдаба.

Һунгуулиин № 1 участок дээрэ пенсионер С. И. Голосков ба 18 наһатай Юлия Артемкина түрүүшээр бюллетеньнүүдые абаба. Үбгэн залуу энэ хоёр хүн Эхэ орондоо партидаа, Сталиндаа хоюулан халуунаар инаглан дурладаг юм.

Советскэ Союзай олон янзын городуудһаа албан хэрэгээр ерэһэн олон мянган хүнүүд москвагайхидтай хамтадаа түрэл Сталинайнгаа түлөө голосовалаа.

Һунгуулиин Сталинска округой бүхы һунгагшад үдэрэй 12 час хүрэтэр голосовалжа дүүргэбэ.

Столицын Ленинскэ, Молотовско, Калининска, Сокольническо, Пролетарска ба бусад районуудай һунгуулиин участогууд һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. Эндэ 7 мянга гаран хүн баллотировалагдана. Депутадуудта дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудай тоодо нүхэр И. В. Сталинай соратнигууд — Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэд бии юм.

Москвагайхид агуухэ Сталин тухай һанан ябажа голосовалаа. Тэдэнэр коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй блогой кандидадуудай түлөө голосовалба. Тэдэнэр манай Эхэ ороной саашадаа һалбаран хүгжэхын түлөө, коммунистическэ байгуулалтада шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө голосовалаа. (ТАСС).

Коммунизмын агуухэ барилга дээрэ

СТАЛИНГРАД, февралиин 22. (ТАСС). Сталинградска ГЭС-эй барилгын талмай улаан тугуудаар, лозунгнуудаар шэмэглэгдэнхэй. Бүгэдэарадай зол жаргалые байгуулагша агуухэ вождь нүхэр Сталинай ба тэрэнэй үнэн соратнигуудай портредүүд хаа хаанагүй харагдана. Улаан одонууд—мүрысөөндэ илагшадай тэмдэгүүд городой кварталнууд дээрэ харагдана.

Агуухэ барилгын олон мянган механизаторнууд һунгалтын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаба.

Федор Ситниковээр хүтэлбэрилэгдэһэн 510-дахи земснарядай экипаж һайнаар хүдэлмэрилөө. Мульһэтэй байбашье, тэрэ хадаа ГЭС-эй байшан доро байха котлованай шорой малтаха һарынгаа түсэбые февралиин 20-до дүүргэбэ.

Үглөөнэй 6 часта һунгуулиин бүхы участогууд дээрэ голосовани эхилээ. Алдарта экскаваторщигууд, Социалистическэ Ажалай Геройнууд Анатолий Усков ба Дмитрий Слепуха, Волго-Доноо алдаршаһан Социалистическэ Ажалай Герой Василий Елисеев һунгуулиин центральна участок дээрэ түрүүшээр голосовалаа.

Һунгагшадай 95 процент гараниинь Волжск тосхондо үдэрэй 2 час хүрэтэр голосовалаа.

ССР Союзай Сэрэгэй Министр Советскэ Союзай Маршал А. М. ВАСИЛЕВСКИЙ

ССР Союзай Далайн-Сэрэгэй Министр Вице-адмирал Н. Г. КУЗНЕЦОВ.

ССР Союзай Сэрэгэй Министрын ПРИКАЗ

1953 оной февралиин 23. № 30 г. Москва

Нүхэд солдадууд ба сержантнууд!

Нүхэд офицернүүд ба генералнууд!

Мүнөөдэр советскэ сэрэгшэд манай ороной бүхы ажалшадтай хамта Советскэ Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой 35-дахи жэлэй ойе тэмдэглэжэ байна.

Манай агуухэ вождьнор Ленин, Сталинай байгуулһан Советскэ Арми Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр ябажа, гражданска ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай үедэ өөрынгөө тугые хэтэ мүнхын алдар солоор бүрхөөжэ, шэн зоригто дайшалхы замаар ябажа гараа.

Мүнөө партиин XIX съездээр табигдаһан коммунистическэ байгуулалтын гайхамшаг ехэ зорилгонуудые советскэ арадай амжалтатайгаар шиидхэжэ байхадань, манай Арми, урданайхидаал адляар, арадайнгаа амгалан ажалые найдамтайгаар хамгаалжа, Советскэ Союзай гүрэнэй интересүүдые һэрэмжэтэй хурсаар сахин жагсажа байна.

Советскэ Союзай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй 35-дахи жэлэй ойтой дашарамдуулан, Советскэ Армиин солдадууд, сержантнууд, офицернүүд болон генералнуудые амаршалжа, баяр хүргэнэб.

Дайшалхы ба политическэ һуралсалдаа, һэрэмжээ ба дайшалхы бэлэн байлгаяа дээшэлүүлгэдэ саашадаа амжалта туйлахыень Армиин бүхы личнэ составта хүсэнэб.

Һайндэрые тэмдэглэн **захирхамни:**

Мүнөөдэр, 1953 оной февралиин 23-да манай Эхэ ороной столица—Москвада, союзна республикануудай столицануудта, тэрэшэлэн Калининградта, Львовто, Хабаровскда, Владивостогто ба герой-городууд: Ленинградта, Сталинградта, Севастопольдо ба Одессэдэ—артиллерийскэ хорин буудалгаар салют хэхэ.

Манай хүсэн түгэс социалистическэ Эхэ орон мандаха болтогой!

Героическа советскэ арад ба тэрэнэй шэн зоригто Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

Советскэ Правительство мандаха болтогой!

Манай бүхы илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ—Ленин—Сталинай агуухэ парти мандаха болтогой!

Манай сэсэн мэргэн вождь ба багша, гениальна полководец агуухэ **Сталинда** алдар соло!

ССР Союзай Сэрэгэй Министр
Советскэ Союзай Маршал А. ВАСИЛЕВСКИЙ.

ССР Союзай Далайн-Сэрэгэй Министрын ПРИКАЗ

1953 оной февралиин 23. № 15. г. Москва

Нүхэд матросууд ба солдадууд, старшинанууд ба сержантнууд!

Нүхэд офицернүүд, адмиралнууд ба генералнууд!

Мүнөөдэр СССР-эй Далайн-Сэрэгэй Хүсэнүүдэй личнэ состав бүхы советскэ арадтайгаа хамта Советскэ Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой 35-дахи жэлэй ойе һайндэрлэжэ байна.

Советскэ арад экономикын ба культурын бүхы һалбаринуудта, манай Агуухэ Эхэ орониие эдэбхитэйгээр хамгаалха хэрэгтэ шэнэ амжалтануудые туйлан, энэ ойе тэмдэглэжэ байна.

Манай агуухэ вождь ба багша нүхэр Сталинай заабаринуудые, партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, Далайн-Сэрэгэй Хүсэнүүдэй личнэ состав корабльнуудай, частьнуудай дайшалхы бэлэн байлгые хэлбэришэгүй дээшэлүүлжэ, өөрынгөө Эхэ ороной далайн хилэнүүдые һэрэмжэтэй хурсаар сахин жагсана.

Сэрэгэй морягуудай зорилгонууд юуб гэхэдэ, өөһэдынгөө сэрэгэй ба политическэ эрдэмые саашадаа ехэ оролдосотойгоор дээшэлүүлхэ, дайшалхы мэргэжэл шадабаряа парижуулан һайжаруулха, мүнөөнэй техникэ ба зэбсэгые шудалха, эрхимүүдэй тоое олошоруулха, һэрэмжээ дээшэлүүлхэ, өөһэдынгөө зэргэнүүдтэ сэрэгэй журамые ба эмхидхэлые үшөө дээшэнь үргэхэ хэрэг болоно.

Нүхэд матросууд ба солдадууд, старшинанууд ба сержантнууд!

Нүхэд офицернүүд, адмиралнууд ба генералнууд!

Советскэ Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой 35-дахи жэлэй ойтой дашарамдуулан таанадые амаршалжа, баяр хүргэнэб. Дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлдээ саашадаа амжалта туйлахыетнай хүсэнэб.

Советскэ Арми, Далайн-Сэрэгэй Флот мандаха болтогой!

Героическа советскэ арад мандаха болтогой!

Манай түрэл Советскэ Правительство мандаха болтогой!

Манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ — Советскэ Союзай агуухэ Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

Манай инаг вождь ба багша, гениальна полководец — агуухэ **Сталин** мандаха болтогой!

ССР Союзай Далайн-Сэрэгэй Министр
Вице-адмирал Н. КУЗНЕЦОВ.

Советскэ Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой 35-дахи жэлэй ойе Москвада һайндэрлэбэ

ССР Союзай Сэрэгэй Министерствын баярай заседани

Февралиин 21-дэ, Советскэ Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой 35-дахи жэлэй ойдо зорюулагдаһан, ССР Союзай Сэрэгэй Министерствын баярай заседани столицын партийна, советскэ ба ниитын организацинуудай түлөөлэгшэдтэй хамта Москвада болобо.

Советскэ Армиин Центральна театр һайндэрэйхеэр харагдана. Манай Эхэ ороной Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые байгуулагшад — В. И. Ленинэй, И. В. Сталинай портредүүд улаан тугуудаар ба таримал сэсэгүүдээр шэмэглэгдэн, сценын саана харагдана.

Орденско лентэнүүдээр шэмэглэгдэһэн дайшалхы тугуудай тэргэдэ ябган сэрэгшэд, моряГууд, артиллеристнүүд, летчигууд, танкистнууд ба морин сэрэгшэд хүндэтэ харуулда зогсоно.

Театрын харалгын зал соо офицернүүд, генералнууд, московско предприятинуудай стахановецууд, партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэд, наукын ба культурын ажал-ябуулагшад дүүрэн сугларaa.

Баярай заседаниие Советскэ Союзай Маршал В. Д. Соколовский нээбэ.

Хүндэтэ Президиумдэ нүхэр И. В. Сталин түрүүтэй Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ЦК һунгагдаба. Советскэ Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой 35-дахи жэлэй ой тухай элидхэл ССР Союзай Сэрэгэй Министр Советскэ Союзай Маршал А. М. Василевский хэбэ.

Баярай заседанида хабаадагшад нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые туйлай ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

ССР Союзай Далайн-Сэрэгэй Министерствын баярай заседани

ССР Союзай Далайн-Сэрэгэй Министерствын баярай заседани Советскэ Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой 35-дахи жэлэй ойдо зорюулагдан февралиин 21-дэ, Москвада болоо.

Сэрэгэй моряГууд, офицернүүд, генералнууд ба адмиралнууд, столицын партийна, советскэ ба олониитын организацинуудай түлөөлэгшэд һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэһэн Союзуудай Байшангай Колонно зал соо сугларба.

ССР Союзай Далайн-Сэрэгэй Министр вице-адмирал Н. Г. Кузнецов баярай заседани нээбэ.

Заседанида хабаадагшад хадаа Советскэ арадай ба бүхы дэлхэйн ажалшадай агуухэ вождь, гениальна полководец нүхэр И. В. Сталин түрүүтэй Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ЦК-гэй Президиумые хүндэтэ президиумдэ һунгаба.

Вице-адмирал Н. И. Виноградов Советскэ Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой 35-дахи жэлэй ой тухай элидхэл хэбэ.

Героическа советскэ арадай ба тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй, агуухэ Коммунистическэ партиин, түрэл Советскэ правительствын хүндэлэлдэ, инаг вождь ба гениальна полководец нүхэр Сталинай хүндэлэлдэ элидхэлшын юрөөл табихадань, зал соо альгаташалган боложо, удаан үргэлжэлөө.

Баярай заседанида хабаадагшад нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые патриотическа ехэ дэбжэлтын оршон байдалда баталан абаа.

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АЖАЛШАД ЛЕНИН—СТАЛИНАЙ ПАРТИИЕ ТОЙРОН НИГТААР ЖАГСАҺАНАА ДАХИН ХАРУУЛБА

Республикымнай һунгагшад коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудай түлөө угаа ехэ эдэбхитэйгээр голосовалба

☆ ☆

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой һунгуулиин участок. Колхознигууд (зүүн гарһаа) Д. Цыдыпов, Ц. Банзаров, Д. Будаев, Ц. Омогтуева гэгшэд голосовалжа байна. Дундань һунгуулиин комиссиин гэшүүд Л. С. Дабаев, П. Ц. Цыремпилов.

А. Мантаевай фото.

☆

Эхэ оронойнгоо һалбаран бадархын түлөө

МУХАРШЭБЭР. (Телефоноор абтаба). Аймагай ажалшад нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэрые ажал хүдэлмэридөө амжалта туйлан угтаба. Суулгын МТС-эй механизаторнууд һунгалтын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, трактор заһабарилха түсэбөө һунгалтын үдэр болотор 100 процент, плугуудые заһабарилгаар —141 процент, культиваторнуудые— 120 процент, сеялкэнүүдые — 104 процент дүүргэбэ. Даба Хандажановай хүтэлбэрилдэг заһабарилгын бригада абаһан уялгаяа саг сооһь дүүргэжэ, хүдөө ажахын машинануудые февралиин 15 хүрэтэр эрхим һайн шанартайгаар заһабарилжа дүүргэбэ. Мүн Иннокентий Павлуцкиин хүтэлбэрилдэг монтажна бригада, Мирон Теслеевэй хүтэлбэрилдэг заһабарилгын бригада абаһан уялгануудаа болзорһоонь үрид дүүргэһэн байна.

Һунгуулиин Суулгын участогай һунгагшад һунгалтын үдэртэ ехэ һайнаар бэлэдхэһэн байгаа. Тэдэнэр үглөөнэй 10 час болотор бултадаа һунгажа дүүргэһэн байна.

Нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта аймагай бүхы ажалшад эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Никольско сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүн 70 наһатай үбгэн Аввакум Калашников һунгалтын участогта хамагһаа түрүүлэн ерэжэ коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө голосоо үгэбэ. Нүхэр Калашников үнгэрэгшэ жэлдэ хонидые харууһалха зуураа 100 эхэ хонидһоо 125 хурьга абажа, бултыень бүрин бүтэнөөр тэнжээһэн байна. Иимэ амжалта туйлаһанайнгаа тулада нүхэр Калашников нэмэлтэ түлэбэридэ 3 хурьга абаба.

Загаһай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд һунгалтануудта туйлай ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаба. 101 наһатай колхозник Евдоким Федорович Максимов өөрынгөө аша хүбүүн ба басагантай сугтаа һунгалтын участогта ерэжэ һунгаба.

Үглөөнэй 10 часта бүхы аймаг дотор һунгагшадай 63 процентнь голосовалһан байба. Тиихэдэ һунгуулиин зарим участогуудта, жэшээлхэдэ, һунгуулиин Дээдэ-Сутайн, Шэнэ-Спасскын участогуудта һунгагшад бултадаа үглөөнэй 9 час хүрэтэр голосовалжа дүүргээ.

Н. Цыбенов.

Бичурын түрэлэмэдэй баяр

БИЧУРА. (Телефоноор абтаба). Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгалгада аймагай колхознигууд, хүдэлмэришэд, албахаагшад ехэ эдэбхитэйгээр хабаадаба. Аймагай бүхы һунгуулиин округууд ба участогуудта үглөөнэй 6 часай болоодүй байхада һунгагшад ерэһэн байгаа. Тэдэнэр үнэн сэхэ басагад, хүбүүдэйнгээ түлөө баяртайгаар голосоо үгөө.

Һунгуулиин Шанаагын участогай һунгагшад илангаяа эдэбхитэйгээр голосовалжа эхилээ. Эндэ үглөөнэй 9 час болотор бүхы һунгагшад Сталинска Конституцяар үгтэһэн эрхэсэ эдлэжэ, гүрэнэй засагай нютагай органуудта түрүү нүхэдөө һунгаһан байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон Дулма Аюшеевна Аюшеева голосовалха зуураа, хаража байһан хонидоо хоролтогүйгөөр ондо оруулха, ноохо ехээр хайшалха, түл абалгые һайнаар үнгэргэхэ тухайгаа мэдүүлээ.

Һунгуулиин Ара-Хэрээтын округой һунгагшад советскэ засагай нютагай органуудые һунгалгада эдэбхитэйгээр хабаадаа. Үдэрэй 12 час болотор тус округой Дунда-Хэрээтэ нютагай бүхы һунгагшад голосовалһан байна.

Һунгалтын урна руу бюллетеньнүүдэ табиха зуураа, 70 наһатай Цыбиков бүхы зоной һанал бодолые мэдүүлэн иигэжэ хэлэһэн байна: «Мүнөөдэр манай һайндэр гээшэ. Бидэнэр коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудай түлөө голосоо үгэхэдөө, Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалай улам бэхижэхын, колхозно ажабайдалайнгаа һалбаран бадархын түлөө голосовалнабди».

Аймаг дотор хаа хаанагүй һунгалтын үдэрые баярай һайндэр мэтээр үнгэргэһэн байна.

Эб найрамдал мандаха болтогой!

ХЭЖЭНГЭ. (Телефоноор абтаба). Үглөөнэй 6 час болоодүйлэ аймагай һунгуулиин бүхы участогуудта һунгагшад олоороо суглараһан байба. Тэдэнэр ажал хүдэлмэридөө шалгараһан эрхим хүбүүд, басагадаа нютагай Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудаар һунгахаяа ерээ юм.

«Манай ажал» колхозой дэргэдэхи № 16 һунгуулиин участогай һунгагшад оройлоо гушахан минутын туршада бултадаа һунгаһан байна. Мүн Энгельсын нэрэмжэтэ, Ленинэй нэрэмжэтэ, «1-ое Мая» колхозуудтахи һунгуулиин участогуудта нютагай Соведүүдтэ һунгалга тон эмхитэйгээр үнгэрөө.

Аймагай центртэхи № 11 һунгуулиин участогай һунгагшад, тэрэ тоодо холын малажалай фермэнүүд, гүүртэнүүд, отарануудһаа ерэһэн малшад—хамта 970 хүн 3 часай турша соо голосовалһан байна.

Чесаныш № 1 һунгуулиин участогта хамагһаа түрүүлэн 102 наһатай Торшул Алаевна Борсодеева ерэжэ һунгуулиин бюллетень абаад, иигэжэ хэлэбэ:

—Би бага наһанһаа хойшо баяд ноёдой ажалые хэжэ, зобожо тулижа ябаһан байгааб. Агууехэ Октябрьска революци баяд ноёдой дарлалтые унагаажа, эрхэ сүлөөтэ байдал бидэндэ олгоо.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда минии хүбүүн наһа бараһан байна. Би мүнөө өөрынгөө голосые үгэхэдөө, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай үни удаан саг соо мандахын түлөө, өөһэдынгөө аша гушанарай амгалан тэнюун һуухын түлөө, Эхэ оронойнгоо һалбаран бадархын түлөө юрөөнэб.

Дайн үүдхэгшэдэй түсэб буруу һүрэг!

Эб найрамдал мандаха болтогой!

Агууехэ Сталин бидэниие коммунизм тээшэ хүтэлжэ ябана

Үглөөнэй 5 час. Железнодорожно районой һунгуулиин № 9 участок һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. Тэндэ һүүлшын түхеэрэлгэнүүд хэгдэжэ, участок һунгагшадые угтахаар бэлэн болобо.

Участогай зал соо сугларагшадай тоо минута үнгэрхэ бүри олоншорно. Үбгэд, хүгшэд, залуушуулшье ерэнэд. Тэдэнэй дунда хамагһаа түрүүлжэ ерэһэн Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой паровоз хабсаралгын цехын суута стахановец-токарь Бадма Сандакович Батуев бии. Тэдэнэр бултадаа ехэ хүхюунүүд. Мүн залуу һунгагша Галина Михайловна Мухина хэнии нүхэдтэсэ түрүүшынхеэ голосовалхаяа ерээ. Тус заводой үнинэй хүдэлмэришэн, ниитын хэрэгтэ эдэбхитэй хабаадагша Борис Ильич Багачевшье эндэ ерэнхэй.

Уданшьегүй үглөөнэй 6 час болобо. Тус һунгуулиин участково комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Георгий Федорович Кортуков бүгэдэарадай һайндэрөөр дашарамдуулан, һунгагшадые амаршалаад, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудта голосуудаа үгэжэ эхилхыень уриба. Бадма Сандакович эгээ түрүүлжэ бюллетень абаад, иигэжэ мэдүүлбэ:

—Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай агууехэ туг баригша, манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ Сталинай түлөө, коммунизмын илан мандахын, түрэл Эхэ оронойнгоо улам һалбаран бэхижэхын түлөө голосовалнаб.

Манда зол жаргал олгоһон агуу ехэ вождь ба багша нүхэр Сталин мандаха болтогой!

Удаань 18 наһа гүйсэһэн залуу һунгагша Галина Мухина һунгуулиин бюллетеньнүүдые абаба.

— Дэлхэй дээрэхи эгээл демократическа Конституциин — Сталинска Конституциин ашаар олгогдоһон эрхэеэ эдлэжэ, инаг вождь нүхэр Сталинай түлөө, зол жаргалта ажабайдалай түлөө голосовалхамни,—гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Үндэр наһатай Борис Богачев бюллетень абаад, иигэжэ хэлэбэ:

Һунгуулиин тус участогта һунгагшадай амарха, хүүгэдэй байха комнатонууд, мүн буфедшье түхеэрэгдэнхэй. Эндэ һунгагшадта зохёолгдоһон концерт заводой инструментальна цехын комсомолецууд ба залуушуулай самодеятельностиин коллектив харуулба.

Р. Жигжитов.

Түрэл партидаа баясхалан хүргэнэ

КЯХТА. (Телефоноор абтаба). Город һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. Городой үйлсэнүүдтэ плакадууд, транспарантнууд хадаатай. Илангаяа һунгуулиин № 4 участок уран гоёор түхеэрэгдэнхэй. Эндэ оркестр советскэ композиторнуудай дуунуудые наадана. Часай стрелкэ 6-ла дүтэлжэ ябана. Мүнөө зуу гаран һунгагшад эндэ суглараад байна. Уданшьегүй һунгуулиин участково комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Вельвер нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай эхилһэнтэй дашарамдуулан, һунгагшадые амаршалба.

Удаань залуу һунгагшадай зүгһөө Бурмонторгын Кяхтын отделениин хүдэлмэрилэгшэ Анна Черноярова үгэ хэлэхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлбэ.

—Советскэ арадта, бидэнэр советскэ залуушуулда зол жаргалта ажабайдал олгоһоной түлөө манай бүхы илалтануудые эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша Коммунистическэ партида, агууехэ Сталинда үнэн зүрхэнһөө баяр баясхалан хүргэнэбди.

Һүүлээрнь гэрэй эзэн эхэнэр нүхэр Кожевникова үгэ хэлэһэн байна. Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтанууд олонациональна бүхы советскэ арадай морально-политическэ нэгэдэлые, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой эбдэршэгүй бата бэхи байһые дахинаа харуулха байна гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Һунгалтын эхилһээр нэгэ часай үнгэрөөд байхада 300 гаран һунгагшад голосовалһан байба.

Һунгуулиин Киранска № 17 участогта мүн лэ иимэ эдэбхитэй, эмхитэйгээр һунгалта үнгэргэгдэбэ. Тус участок колхозой клуб соо эмхидхэгдэнхэй. Үнөө үглөөнэй 4 час боложо байхада клуб дотор олон хүнүүд—колхозой һаалишад, хонишод, адуушад, гахайшад болон бусад сугларанхай байба.

Һунгуулиин участково комиссиин түрүүлэгшэ Дамшил Будажапов ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай эхилһэнтэй дашарамдуулан, эндэ сугларһан һунгагшадые амаршалба.

Эндэ үглөөнэй 8 час хүрэтэр олонхи һунгагшад голосовалһан байба.

Мүн һунгуулиин бусадшье участогуудай һунгагшад һунгалтануудта ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаба.

Б. Дымбрылов,
манай корреспондент.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуу һунгагшад-комсомолецууд Улан-Удэ станциин паровозно депогой слесарьнууд Юрий Тимашков, Юрий Ермаков, дундань Железнодорожно № 2 училищиин һурагша Анатолий Налётов гэгшэд Железнодорожно райондохи һунгуулиин № 5 участогта голосовалжа байна.

☆ ☆

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удэ станциин депогой солото машинист С. Д. Ассеевэй бүлэ Железнодорожно райондохи һунгуулиин № 3 участогта голосовалжа байна.

З. Вснинагай фото.

☆ ☆

Паровозо-вагонно заводойхидой эдэбхи

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд болон албахаагшад нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта угаа ехэ эдэбхитэйгээр хабаадаа.

Голосованиин эхилхэһээ урид һунгуулиин участогуудта һунгагшад олоороо ерэһэн байгаа. Жэшээлхэдэ, түмэр замай № 1 училищиин байшан соо эмхидхэгдэһэн һунгуулиин № 14 участогта 6 часта зуу гаран һунгагшад суглараад байгаа. 9 үхибүү түрэжэ, хүмүүжүүлһэн 70 наһатай Анна Николаевна Горячкина эндэ түрүүлжэ голосовалаа. Урна руу бюллетеньнүүдэ табихадаа, Анна Николаевна эхэнүүд тухай халуун анхарал табидагайнь түлөө Коммунистическэ партида, нүхэр Сталинда үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргөө. «Республикынгаа түрүү хүнүүдэй түлөө голосоо үгэхэдөө, эб найрамдалай түлөө, нүхэр Сталинай түлөө голосовалнаб» гэжэ тэрэ хэлээ. Анна Николаевнагай 4 хүбүүд дүрбүүлэн Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадаһан байха юм.

Партийна кабинедэй байшан соо эмхидхэгдэһэн һунгуулиин № 13, № 12 участогуудай һунгагшад һунгахаяа ехэ эмхитэйгээр ерэһэн байна. Һунгуулиин № 13 участогта заводой главна бухгалтериин группын хүтэлбэрилэгшэ, 70 наһатай Федор Михайлович Наделяев эгээн түрүүн һунгаа. Тэрэнэй һүүлээр заводой булад шудхалгын цехын мастер В. П. Ряшинцев, паровоз хабсаралгын цехын слесарь-стахановец Ревуцкий, заһабарилгын механическа цехын токарь Сосновский гэгшэд голосовалһан байна. Тэдэнэр ажалай шэнэ амжалтануудые туйлажа һунгалтануудые угтаа. Эдэ нүхэд үдэрэйнгөө даалгабаринуудые 200 үлүүтэй процент дүүргэдэг юм.

№ 66 дунда һургуулиин байшан соо—һунгуулиин № 10 участок. Вагонно-кузовна цехын хүдэлмэришэн, энэ жэлдэ арбан найматай болоһон Ольга Митрофанова үшөө һуни байхада энэ участогта ерээд байгаа.

Түрүүшынхеэ голосовалжа, Сталинска Конституцяар олгогдоһо[н] эрхэеэ эдлэхэ зуураа, Ольга баса[гаа]н иигэжэ хэлэбэ. «Советскэ за[лу]ушуул золтой жаргалтайгаа[р] ажаһууна. Коммунистическэ парти[и] нүхэр Сталин залуушуул тухай са[нал] үргэлжэ анхарал табижа байда[г].

Мүнөөдэр минии ажабайдала[й] баясхаланта үдэр болобо. Манай залуушуулда гэрэлтэ һайхан бай[]дал олгоһонойнь түлөө залуушуулай ойрын хани нүхэр Сталинд[а] баясхалан хүргэнэб».

Һүүлээрнь тэдэнэр заводойнгоо тү[]рүү хүнүүдэй түлөө голосуудаа үгэ[]жэ, советскэ һунгуулиин хуулии[н] ёһоор тэдэндэ олгогдоһон эрхэеэ э[д]лэбэ. Котельнэ цехын участогай на[]чальник Александр Федорович Та[]таркин өөрынгөө эхэ Мария Семе[]новнатай, Аскольд хүбүүнтэеэ ерэжэ һунгаа. Котельнэ цех 1952 онойнгоо, мүн январиингаа түсэбүүдые үлүү[]лэн дүүргээд, февраль һара соо амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ байна. Энэ цех заводойнгоо дам[]жуулгын Улаан туг барижа байдаг. Александр Федоровичын хүтэлбэ[]рилдэг участок цех соогоо нэгэдэх[и] һуури эзэлжэ ябана.

Хоёрдохи механическа цехын строгальщик Иван Иванович Богуш бюллетеньнүүдээ урна руу табиха[]даа, Эхэ оронойнгоо улам хүсэтэй болохын тулада саашадаа бүри оролдосотойгоор ажаллаха байһа[]наа мэдүүлбэ. Нүхэр Богуш 1952 ондо жэлэй 12 нормо дүүргэһэ[н] байха юм.

Эдэ участогуудай һунгагшад үдэ[]рэй 12 часта бултадаа шахуу һун[]гаһан байгаа. Бурядай гигантын хүдэлмэришэд, инженернүүд, тех[]нигүүд ба албахаагшад Ленин—Сталинай партиие тойрон ула[м] нигтаар жагсажа, Эхэ оронойнгоо саашадаа һалбаран мандахын ту[]лада эршэмтэйгээр тэмсэжэ байһа[]наа үшөө дахин харуулба.

Г. Данзанов.

Эршэтэ ажалаараа колхозно байгуулалтаяа бэхижүүлэе

ХОРИ. (Телефоноор абтаба). Аймагай ажалшад нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэрые ажалай амжалтаар угтаба. Аймагай колхозуудта, машинно-тракторна станцинуудта, һунгалтын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөн дэлгэрһэн байна.

Аймагай центрын һунгуулиин № 9 участогта энэ үглөөе угтабабди. Голосованиин эхилхэһээ бүри урид энэ участок тээшэ хүн зон бүлэг бүлэгөөрөө хүхюун баяртайнууд ярилдаһаар ошонод. Тэдэнэй дунда Хориин МТС-эй суута стахановец Федор Мишарин, Хориин дунда һургуулиин 10-дахи классай отличница Мария Ситникова ба бусад ябалсана. Тэдэнэр өөһэд өөһэдынгөө ажал хэрэгүүд тухай хөөрэлдэнэ. Түрэл оронойнгоо һалбаран бадархын түлөө, Агууехэ Сталин багшынгаа түлөө һунгахабди гэлдэн алхалалдана.

Үглөөнэй 6 час боложо, һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Ж. Д. Монкетов гражданска эрхэеэ бэелүүлхыень эндэ сугларһан һунгагшадые урина. Эгээн түрүүн 100 наһатай үбгэн Барда Цыремпилон бюллетень абаад иигэжэ хэлэбэ:

—Би хаанта засагай харанхы сагта 60 гаран наһаяа хосороогооб. Харин мүнөө иимэ һайхан жаргалтаншэнэ байдалтай болоһондоо баярланаб. Таанар, залуушуул, жаргалта сагта түрөөт. Ажал хүдэлмэреэ эр[]химээр ябуулжа, Октябриин жаб[]халанта революциин үгэһэн аша[]үрые сахижа, арьбажуулжа ябагты. Би мүнөө тэбхэр зуун наһан дээрэ[э] багша нүхэр Сталинайнгаа түлөө, арадайнгаа эрхим хүбүүд басагадай[н] түлөө һунгабаб. Һунгуулиин участогта байгша хүнүүд энэ үбгэнэй хэлэхэдэ альгаа ташаба. Удаань Хориин дунда һургуулиин 10-дахи классай отличница арбан найматай Люба Баранова столдо ерэжэ, һунгуулиин бюллетень абаад, голосовалба. Һүүлээрнь тэрэ иигэжэ хэлээ.

«Би эгээн түрүүшынхеэ һунга[]жа байнаб. Коммунистнууд ба пар[]тийнабэшэ хүнүүдэй сталинска бло[]гой түлөө, советскэ залуушуулай зол жаргалта байдалай түлөө голо[со] соо үгэбэб. Манай советскэ залуу[]шуулай эрхим хани нүхэр, инаг ду[]ратай багша Сталинай үни удаа[н] ажаһуухые хүсэнэб.

Энэ участогта һунгагшад ерэжэ[] ерэжэл байна. Эдээн соо Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд, холын гүүртэнүүдһээ ерэһэн малшад олон. Энэ колхозой эрхим һаалишан Ба[]туева голосовалаад гараба.

Үглөөнэй 11 часта тус участогай һунгагшадай 93 процентнь, бүхы аймагай һунгагшадай 90 процентнь һунгаһан байна

П. Содбоев.

НИИТЫН МАЛАЙ ТОО БҮРИДХЭЛ ҺАЙЖАРУУЛХА

Малай, тэрэнэй ашаг шэмэ үгэлгын тоо бүридхэл һайжаруулангүй малажалые амжалтатайгаар хүгжөөхын аргагүй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай аймагай колхозуудай ниитын малай тоо бүридхэлые һайжаруулхын тула ехэхэн хүдэлмэринүүд хэгдээ. 1951 онһоо хойшо колхозууд ниитынгээ малые үүлтэр үүлтэрээрнь тоогыень бүридхэжэ байдаг болоо.

Гэхэ зуураа, аймагай олонхи колхозууд малайнгаа тоо бүридхэлые тон хангалтагүйгөөр хэнэ. Энэ жэлэй февралиин 1-нэй мэдээгээр, 14 колхозуудай оройдоо 6-ниинь малаа тоолоһон, тиихэдэ ниитын малажалай байдалые харуулһан № 24 формоор үгтэһэн һара бүриин тоосоос оройдоо Сталинэй, Чкаловай нэрэмжэтэ колхозуудай правленинүүд хаража үзэһэн байха юм.

Мүн зарим колхозуудай правлени шуу мал тоолоһон актнуудые, али № 24 формоор үгтэһэн тоосоонуудые хаража үзэхэдөө һайнаар шалгадаг, шэнжэлдэггүй, зарим ушарта ёһо тэдыгээр хандадаг. Жэшээлхэдэ, Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозой правлениин (түрүүлэгшэнь Изосимов, счетоводынь Коврин) малайнгаа тоо мэдээнүүдые, ороһон тоосоонуудые хайша хэрэгтээр, ёһо тэдытээр зүбшэн хэлсэдэг.

Зарим колхозууд СССР-эй ЦСУ-гэй аймагай инспекцидэ ниитынгээ малай тоо бүридхэлэй материалнуудые тогтоогдомол болзоротонь зүбөөр хээд эльгээдэггүй байна юм. Жэшээлхэдэ, «7 съезд Советов» колхозой түрүүлэгшэ В. Шубинда хэдэн дахин хэлэгдэһэн байбашье, ЦСУ-гэй инспекцидэ зүбөөр хэһэн тоосоо эльгээдэггүй, хожомдуулдаг байха юм.

Мүн зарим колхозуудай тоо бүридхэлэй хүдэлмэрилэгшэд мал үсөөн үхэһэн хэбэртэйгээр харуулхын тула тоосоон соогоо, «алагдаһан малнууд» гэһэн графа руу ехэхэн хубиинь оруулжархидаг ушарнууд гарадаг. Иимэ баримтанууд Молотовой болон бусад зарим колхозуудта гараһан байна.

Ниитынгээ малай тоо бүридхэлые саг болзортонь зүбөөр ба һайнаар хэхэ хэрэгтэнь колхозуудай правленинүүдтэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, инструктор-бухгалтерияуд туһалха, үбһэ тэжээлээ гамтайгаар гаргашалха, малаа тоолохо хэрэгтэнь туһалха уялгатай. Зүгөөр энэ уялгаяа зоовэтеринарна олохон хүдэлмэрилэгшэд хүсэд ойлгоногүй. Жэшээлхэдэ, Орджоникидзын нэрэмжэтэ колхозой центральна зооветеринарна участогые даагша нүхэр Брянский, тэрэнэй мэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд фермэнүүдтэ малай үйлэдбэриин-зоотехническэ дэбтэр юундэ бэшэгдэдэггүйб, малажалай байдалые харуулһан тоосоонуудые колхозой правлениин заседани дээрэ юундэ зүбшэн хэлсэгдэдэггүйб, гүрэнэй түсэбэй дүүрээгүй байтар малнууд юундэ «элдэб гаргашануудта» гаргашалагданаб гэжэ һонирходоггүй байнад.

Г. Ильин, Прибайкальска аймагтахи, СССР-эй ЦСУ-гэй инспектор.

ЭДЭБХИТЭЙ БАГША

Борис Тимофеевич Киселёв 1951 ондо Ленинэй нэрэмжэтэ Московско педагогическа институт дүүргээд, манай республикада ерэһэн байгаа.

1951—52 оной һуралсалай жэлдэ нүхэр Киселёв Улан-Удэ городой Пригороднэ районой № 12 дунда һургуулида географиин багшаар хүдэлмэрилжэ эхилһэн юм.

Теэд залуу багша Борис Тимофеевич институтда олоһон эрдэм мэргэжэлээ ажал дээрээ һайнаар хэрэглэжэ, һурагшадай һайн успеваемость түйлана. Мүнөө ябажа байгаа һуралсалай жэлдэ нүхэр Киселёвой заажа байһан классуудай һурагшад географяар 100 процент успеваемостьтай болонхой.

Борис Тимофеевич хэшээлдээ һайн бэлэдхэлтэй ерэдэг, материалаа һурагшадтаа бүхөөр ойлгуулхын тулада харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые өөрөө хэдэг. Теэд гансахан классна занятяар хүдэлмэрээ хизаарланагүй. Харин һурагшадаа географиин кружогто олоор хабаадуулдаг, һурагшадайнгаа түрэлхидтэй нигта холбоо барисаа байгуулдаг байна. Тэрэшэлэн нүхэр Киселёв һургуулиингаа ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Борис Тимофеевичын хүтэлбэрилгэ доро тус һургуулиин һурагшад метеорологическа станци ба географическа площадка эмхидхэбэ. Һурагшад тэндээ сагай уларилай ба агаарай даралтын шэнжэлэл хэдэг болонхой. Энэ станциинь Улан-Удын һургуулинуудта бии болгоһон түрүүшын станци болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: № 12 дунда һургуулиин географиин багшанар О. А. Подашева (зүүн гарһаа). Б. Т. Киселёв ба 23 жэлдэ багшалһан С. И. Хазагаева (һургуулиин директор) гэгшэд забһарлалгын үедэ хүдэлмэри тухайгаа хөөрэлдэжэ һуунад.

А. Мантаевай фото.

Ажалшадай гомодол, мэдүүлгэнүүдтэ анхаралтайгаар хандаха

(Рейдовэ шалгалтын материалнууд)

Ажалшадай оруулһан гомодол болон мэдүүлгэнүүд хэр зэргээр харагдажа, ямар хэмжээ абтанаб гэжэ мэдэхын тула Бичурын аймагай зарим эмхи зургаануудаар ябажа шалгаһан байнабди.

Бэлэдхэлэй министерствын Бичурын аймагтахи түлөөлэгшэ нүхэр Писковто анха түрүүн хандабабди. Тэндэ үдэр бүхэндэ шахуу олон бэшэг ороно. Тэдэ бэшэгүүд ехэнхидээ һү, мяха, нооһо гэхэ мэтые тушаалгатай холбоотой мэдүүлгэнүүд байха юм. Тэрэ конторын регистрациин данса болон мэдүүлгэнүүдэй папкануудые хаража үзэбэбди. Ороһон бэшэгүүд абтаһан үдэртөө регистрациин дансада тэмдэглэгдэдэг байба. Тэрэ дансын номерой ёһоор мэдүүлгэ бүхэн үгтэһэн харюутайгаа хабсаруулагдан, тусхай папка соо хадагдана. Харюунуудые саг соонь үгэнэ аа гү гэжэ хаража үзэхэдэмнай, абтаһан үдэр соогоо шахуу харюусагдадаг байба. Ажалшадай гомодол мэдүүлгэнүүдтэ тус конторын хүдэлмэрилэгшэдэй һайнаар хандадаг байһаниие тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Аймсоведэй гүйсэдкомой финансова таһагта орожо, мүн тэрэ асуудалтайгаар хандабабди. Тэндэ алба налогто хамаатай асуудалаар олон мэдүүлгэнүүд ороһон байна. Регистрациин дансада бэшэгдэһэн мэдүүлгэнүүдые папка сооһоонь бэдэржэ олохо гээшэ ехэ бэрхэтэй. Тэдэ бэшэгүүд хуу худхаруулагдажа, урда хойно оруулагдан эмхигүйгөөр хадагданхай байба. Мэдүүлгэнүүдэй харюу ехэнхидээ һарын болзор соо үгтэнэ.

Аймпотребсоюзай чайные даагша нүхэр Смеловатай хөөрэлдөөбди. Тэндэ гомодол ба дурадхалнуудай дэбтэр хаража үзөөбди. Тэрэнь номерлогдоогүй, мүн шнур болон тамгагүй байба. Тэрэ дэбтэрэй эхин хуудаһанууд сооһоо 5 хуудаһан таһа татагдажа хаягданхай байгаа. Тэдэ хуудаһануудта ажалшад чайнын хүдэлмэриие шүүмжэлжэ бэшэһэн байгаа ха гэжэ һэжэг түрэмөөр болоно. Чайнада эдеэлхээ орогшодой зарим гомодол харагдажа үзэгдэдэггүй, тэрээн тушаа ямаршье хэмжээ абтадаггүй байха юм.

Жэшээлхэдэ, муу шанартай компот бэлэдхэлэг тухай гомодол 1952 оной декабриин 16-да бэшэгдэһэн байгаад, тэрээн тушаа мүнөө хүрэтэр ямаршье хэмжээ абтаагүй байһаар. Тэрэ дэбтэрэй үшөө нэгэ хуудаһанда чайные даагша Смеловагай хойрог абари зан тухай бэшэһэн гомодол байба. Тэрэ гомодол дээрэ өөрөө Смелова иигэжэ һэнгэргүйгөөр резолюци бэшэнэ: «Ямаршье хойрог ябадал байдаггүй, буруу бэшэгдээ...»

Шүүмжэлэл хабшадаг, ажалшадай гомодолдо анхарал багатайгаар хандадаг, дура зоргоороо болодог Смеловада Бичурын аймагай потребсоюз, тэрээнэй түрүүлэгшэ нүхэр Ястребова ямаршье хэмжээ абадаггүй.

Чайнадань эдихэ хоол муу шанартайгаар буйлуулагдана. Бэеэ үмөөрдэг Смелова мэтын хүнүүд дутуу дундануудаа оложо, хүдэлмэрээ саашадань һайжаруулха тушаа оролдолго гаргадаггүй байна. Иимэ ябадалые саашадаа ябашье тэсэжэ болохогүй.

«Бурят-Монголой үнэн» газетын рейдовэ бригада: **Л. Иванов** — ВЛКСМ-эй Бичурын айкомой таһагые даагша, **Б. Бадмаев,** радиовещаниин литературна хүдэлмэрилэгшэ, **Н. Цыбенов** — «Бурят-Монголой үнэн» газетын корреспондент.

Хурьгадые түлигдэдэггүй байрада түлжүүлнэбди

Хони үсхэбэрилхэ талаар шэнэ табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан зорилгонуудые дүүргэхын түлөө манайшье колхозой хонишод тэмсэнэ.

Колхозой эмхидхэгдэһэн сагһаа хойшо хонишоноор таһалгаряагүй хүдэлмэрилжэ байһан колхозник Аввакум Яковлевич Калашников, тэрээнтэй хамта ажалладаг хонишон Трифон Дементьевич Брылев гэгшэд хони үсхэбэрилгөөр, хонидһоо нооһо хайшалалгаар 1952 ондо ехээд амжалта туйлаа. Тэдэнэр отарынгаа 100 эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлһэн, шэрүүбтэр нооһотой үүлтэрэй хонин бүриһөө 2,3 килограмм нооһо хайшалһан байна.

Энэ отарынхид зундаа хонидоо һамараар бэлшээжэ, шадал тарган һайнтай болгоод, үбэлэйнь байрада оруулһан байгаа. Мүнөө тэдэнэр хонидойнгоо үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэжэ байна. Хонидынь тарюу шадалаа доошолуулаагүй. Нүхэд Калашников, Брылев гэгшэд хэээ түл абалгада саг соонь бэлэдхэд, тэрээниие эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна. Жэшээнь, декабрь һара соо 63 хонид түрэжэ, 73 хурьга абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлэгдэжэ байха юм. 6 хони эхирлээ. Тиихэдэ 2 хони 3—3 хурьга түрэһэн байна. Урзанда энэ хоёр хониной нэгэниинь—3, нүгөөдэнь— 4 хурьга түрэһэн юм.

Мүнөө үбэлһөө энэ отарынхид хурьгадые түлигдэдэггүй байрада түлжүүлхэ шэнэ арга хэрэглэхэ гэжэ шиидэһэн юм. Тиин нарай хурьгадые 8—10 хоногтой болоторынь эхэтэйнь сугтань түлигдэдэггүй байрада байлгана. Удаань, хурьгадые хашаан соо гаргажа, һүниидөө эхэнүүдтэйнь сугтань, үдэртөө эхэнүүдһээнь амяарлан байлгадаг. Хурьгадта үбһэн ба овёс эдюулэгдэнэ. Тэбшэ соонь дабһан, уһан гэхэ мэтэ хододоо байдаг.

Түлигдэдэггүй байрада түлжүүлжэ эхилһэн тэдэ хурьгад мүнөө 1,5—2 һаратай болоод, һайнууд, элүүр энхэ бэетэй байна. Иигэжэ түлжүүлэгдэһэн хурьгад хожомоо ашаг ехэтэй, элүүр энхэ бэетэй, хүйтэндэ тэсэмгэй хонид болохо байна.

Мүн эхирлэжэ, олон хурьга түрэдэг хонидые энэ отарынхид илгажа, олошоруулан үсхэбэрилжэ эхилээ. Иимэ хонидые нарин нооһотой үүлтэрэй хусануудта табижа, метизацилгын хүдэлмэри ябуулна.

Колхозойнгоо хонидые үсхэбэрилхын түлөө үнэн сэхээр, оролдосотойгоор хүдэлмэрилһэнэй түлөө эдэ түрүү хонишод нёдондо ажалай нэмэлтэ түлэбэридэ 30—30 хурьга абаһан байна.

Н. Путинцева, Мухаршэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь.

Мэргэжэлэйнгээ талаар хүндэтэ нэрээргэдэ хүртэбэ

Зам харилсаанай Министерствын промышленна предприятинуудай гол мэргэжэлтэдэй Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй 1952 оной IV кварталай дүнгүүд гаргагдаба.

Түмэр замай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Центральна Комитедэй Президиум ба паровоз-заһабарилгын заводуудай главна Управлени хадаа тус мүрысөөндэ шалгарһан Ленинэй орденто Улан-Удын паровозо-вагонно заводой бүлэг хүдэлмэришэдтэ мэргэжэлэйнгээ талаар эрхимүүд гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэнүүдые олгоһон байна. Жэшээнь: «Эрхим харуулдагша» гэһэн нэрэзэргэ Е. Г. Курочкин ба А. Ф. Нарбутовский гэгшэдтэ олгогдобо. Мүн М. Г. Малышев, Е. П. Ревуцкий, А. И. Вагин ба В. В. Малин гэгшэдтэ — «Эрхим слесарь», Е. С. Ладыгинда, «Эрхим токарь», М. А. Чернышевтэ — «Эрхим фрезеровщик», А. И. Федотовто — «Эрхим түмэршэ дархан», И. Н. Богинский гэгшэдэ «Эрхим формовщик» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэнүүд олгогдобо.

Мүрысөөндэ илажа, дээрэ дурсагдаһан нэрэзэргэдэ хүртэһэн нүхэдые түмэр замай транспортын хүдэлмэришэдэй профсоюзай ЦК-гэй түрүүлэгшэ нүхэр Чередниченко ба паровозо-вагонно заводуудай главна Управлениин начальник нүхэр Парамонов гэгшэд амаршалха зуураа, саашадаа бүри ехэ амжалта түйлахыень хэлсэһэн байна.

С. Черненко.

Эрхим почтальон

Мухаршэбэрэй аймагай Сагаан-Шулуутайн сомоной «Улаан-Шулуутай» колхозой почтальон нүхэр З. Халзанов оролдосотойгоор ажалладаг. Нүхэр Халзанов үдэр бүри 18 километрын газарһаа колхозой почто асархаһаа гадна, бэшэг, газетэ болон журналнуудые тэрэ үдэртэнь тараажа үгэдэг юм.

Тэрэшэлэн нүхэр Халзанов малшадай холын гүүртэнүүдтэ газетэ, бэшэгүүдые һаатуулангүй эльгээдэг юм.

Д. Самбуев.

Бодото туһаламжа хэрэгтэй

Кяхта городтохи республиканска культурно-гэгээрэлэй һургуули нээгдэһээр 6 жэл шахуу болоо. Энэ үе соо тус һургуули культурно-гэгээрэлэй нилээдгүй олон хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэжэ гаргаа.

Гэхэтэй хамта, тус һургуули республикын аймагуудта хэрэгтэй культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдые үшөө олоор бэлэдхэжэ шадаха байгаа. Теэд энэ һургуулиин дирекци (директорынь нүхэр Шодонов) студентнүүдые абаха түсэбые жэлһээ жэлдэ дүүргэдэггүй юм. Тус һургуулиин хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр Баунтын, Яруунын, Прибайкальска, Баргажанай, Курумканай, Ахын, Закаменай, Кяхтын, Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн, Хэжэнгын аймагуудһаа нэгэшье хүн ерэжэ, тус һургуулида һураагүй.

Энэ жэлдэ һургуулиин нэгэдэхи курсада абтаха ёһотой 90 хүнэй орондо 60 хүн абтаһан байна.

Һургуулиин директор нүхэр Шодонов «манай һургуулиие хүнүүд холошоодог» гэһэн шалтаг барина. Теэд һурагшадые абахын тула эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулдаггүй.

Студентнүүдэй дунда һуралсалай хүмүүжүүлгын хүдэлмэри мууса табигданхай. Тус һургуули мүнөө хүрэтэр багшанараар хүсэд хангагдаагүй байна.

Мүн энэ һургуулиин студентнүүдэй байдаг байранууд, һуралсалай аудиторинууд һайнаар тухеэрэгдээгүй байна. Жэшээлхэдэ, Свердловэй нэрэмжэтэ үйлсэдэхи общежити соо муухай байдаг. Тэндэ радиошьегүй, электрын галшье оруулагдаагүй юм.

Тэрэшэлэн классна занятинууд багахан таһалгануд дотор үнгэргэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, 2-дохи курсын 31 студентнүүдэй һуралсадаг таһалга тон бага, хүйтэн.

Тус һургуулиин эдэ бүхы дутагдалнууд зайсуулагдамаар. Энээнэй тула һургуулиин дирекци өөрынгөө хүдэлмэриие эрид һайжаруулха ёһотой. БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ Управлени энэ һургуулида бодото анхарал хандуулнагүй. Энэ Управлениһээ эрэжэ, тус һургуулиин байдалые шалгадаггүй, шэнэ студентнүүдые абаха хэрэгтэнь туһаламжа үзүүлдэггүй байна.

Б. Дымбрылов, «Б.-М. Үнэн» газетын корреспондент.

Республикын һургуулинуудта политехническэ һуралсалые бэелүүлхэ зорилгонууд

☆ ☆

И. БАРАННИКОВ,
БМАССР-эй гэгээрэлэй министр

☆ ☆

Партиин XIX съездын директивэнүүд манай орон дотор арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ гэжэ хараална. Республикануудай столицануудта, республиканска мэдэлтэй городуудта, областной, хизаарнуудай ба промышленна томо центрнүүдтэ долоон жэлэй һуралсалаа бүгэдэниитын дунда (арбан жэлэй) һуралсалда оролтые табан жэлэй эсэс хүрэтэр дүүргэхэ гэжэ хараалагданхай. Тэрэшэлэн дунда һургуулида политехническэ һуралсал бэелүүлэгдэхэ ба бүгэдэниитын политехническэ һуралсалда орохын тула шухала хэмжээ-ябуулганууд хэгдэхэ байна. Манай орондо коммунизм байгуулгын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада политехническэ һуралсал бэелүүлгэ шухала удхашанартай.

Советскэ һургуули хадаа коммунистическэ обществын эдэбхитэй, эрдэм мэргэжэлтэй гэшүүдые бэлэдхэхэ ёһотой. Тиимэһээ һургуули дүүргэгшэд бүхэн теоретическэ эрдэмтэй байхаһаа гадна, юрэнхы техническэ, практическа бэлэдхэлэй байха ёһотой. Энээн иимэһээ тэдэнэр коммунизм байгуулгада эдэбхитэйгээр хабаадажа шадаха байна.

Механизацилга, тусхайлан хэлэбэл, машинаар ажал хэлгэ хадаа мүндэ, бүтээсэ багатай гарай ажалые түргэнөөр һэлгэжэ байна. Тиимэһээ бүгэдэнтэ мэдээжэ болоһон машинануудай байгуулгын ба хүдэлмэриин физико-техническэ үндэһэ һурагшад бүхэн шудалха зэргэтэй. Тэрээнтэй хамта энэ машинанууда технологическа процессые (детальнуудые дархалалга, металл отололго, мүлилгэ г.м.) тэдэнэр мэдэхэ ёһотой.

Электричествын талаар һурагшадта хүсэд политехническэ эрдэм олгуулха гээшэ тон шухала. Юуб гэхэдэ, электроэнерги промышленностьдашье, хүдөө ажахыдашье, мүн ажабайдалдашье үргэнөөр хэрэглэгдэнэ.

Һургуулинуудые бүхыдэнь политехнизацилхын тулада хэдэ хэдэн предмедүүдэй программануудые зарим тэды хубилгаха хэрэгтэй. Яахадааб гэхэдэ, физикэ, биологи, хими болон бусад предмедүүдые зааха программануудай ёһоор, республикын һургуулинуудые амжалтатайгаар политехнизацилха дүүрэн арга бии. Зорилго юуб гэхэдэ, политехническэ һуралсалые хараадаа абалсан, программна материалаа шэнжэлэн үзэхэ, мүн бии байһан арга боломжонуудые хүсэд ашаглаха хэрэгтэй.

Практическа талаарнь хэлэхэ болоо һаа, түбхын түрүүндэ, программаар хараалагдаһан лабораторно хүдэлмэринүүдые заатагүй дүүргэхэ шухала. Класста хэгдэдэг туршалгануудта, лабораторно хүдэлмэринүүдтэ һурагшадые үргэнөөр хабаадуулха ёһотой. Һургуулиин кабинедүүдые тухеэрхын тула һурагшадаар приборнуудые, македүүд болон харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые бүтээлгэхэ хэрэгтэ баха анхарал хандуулагдана.

Манай республикын түрүү багшанарай дүй дүршэл хадаа политехнизаци бэелүүлхэ угаа ехэ арга боломжонуудай бии байһые гэршэлнэ. Олохон багшанар һурагшадта гүнзэгы теоретическэ эрдэм олгуулхаһаа гадна, тэдэнэрые электроприборнуудтай, электрическэ тогтой, багахан электромонтажна хүдэлмэри хэлгэтэй, мүн бусадшье практическа хүдэлмэринүүдтэй танилсуулна. Жэшээлхэдэ, Мухаршэбэрэй дунда һургуулиин физикын багша нүхэр Шаверинэй хүтэлбэреэр һурагшадынь элдэб приборнуудые хэжэ һураа. Тэдэнэр һургуулидаа электричество оруулалсаһан, ондоошье хүдэлмэридэ хабаадалсаһан байна.

Ториин дунда һургуулиин багша нүхэр Шулунов теоретическэ эрдэмээ ажабайдалда хэрэглэжэ һурахыень һурагшадые саг үргэлжэ һургана. Һурагшад өөһэдөө физическэ кабинет тухеэрһэн, электрическэ, механическа олон приборнуудые бүтээһэн, аймаг дотор баригдажа байгаа Тохойн гидроэлектростанциин макет хэһэн байна.

Курумканай аймагай Аргадинска долоон жэлэй һургуулиин ахалагша классайхид бүгэдөөрөө һургуулидаа, колхоздоо багахан электромонтажна хүдэлмэринүүдые хэжэ, радиоприёмнигуудые тодхожо шададаг болонхой. Тэрэшэлэн тэдэнэр хүдөө ажахын машинануудые, комбайн болон тракторнуудые шудалаа.

Зарим багшанарынь һурагшадые элдэб юумэ хэмжүүлжэ (газар хэмжэхэ, гэрнүүдэй ута богониие, үндэр набтарые тодорхойлхо гэхэ мэтэ) һургахын зорилгоор физическэ, геометрическэ тоо бодуулдаг байха юм.

Биологиин, химиин багшанар политехническэ һуралсал бэелүүлхэ талаар угаа ехэ арга боломжотой. Һургуулиин дэргэдэхи участогта туршалга, практическа хүдэлмэри хэхэ гэжэ биологиин программа соо хараалагданхай. Һурагшад туршалга хэхэдээ, мичуринска агробиологиин булюу һайниие, газартаряалан ба малажалые научна ёһоор эрхилэлгые нюдөөрөө хаража этигэнэд. Республикын хэдэ хэдэн һургуулинуудта (Үнэгэтэйн, Уринска, Брянска болон бусад) биологиин заняти һургуулиин дэргэдэхи һуралсалай-туршалгын участогта үнгэргэгдэнэ. Заиграйн аймагай Үнэгэтэйн һургуулиин һурагшад үгэрсэ, дыни, арбуз, тыквэ ба кабачогой хүйтэниие хэрзэргэ даадагые туршана, залаата шэниисын һайн ургаса абана. Баргажанай аймагай Уринска һургуулиин һурагшад хойто зүгэй условидо арбуз, томо яблоко болон вишниие амжалтатайгаар ургуулна, виноград, лимон ургуулха туршалга хэнэ. Энэ һургуулиин зарим һурагшад 1953 ондо болохо Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкын кандидадууд болонхой.

Гэхэ зуура, олохон дунда ба долоон жэлэй һургуулинууд һуралсалай-туршалгын участогуудые байгуулаагүй байһаар. Теэд участогуудай бии байһан газарташье һурагшад шухала практическа дүршэл абанагүй. Хүдөөгэй һургуулинуудай олохон һурагшад һуралсалай жэлэй дүүрэһэнэй һүүлээр колхозуудта гаража ажалладаг байна. Тиимэһээ тэдэнэрые колхозой үйлэдбэритэй, поли ба фермэнүүдтэ хүдэлдэг машинануудтай танилсуулха шухала.

Экскурсинуудые эмхидхэлгэ хадаа политехническэ һуралсал бэелүүлхэ хэрэгтэ шухала удхашанартай. Манай республикын һургуулинууд элдэб экскурсинуудые эмхидхэхэ бүхы арга боломжотой. Һурагшад заводууд, фабрикануудаар, МТС-үүд, колхозуудаар, түмэр замай станцинууд, мастерскойнуудаар, электростанцинууд болон телеграфуудаар, типографи болон бусадшье предприятинуудаар ябажа, экскурси хэхэ аргатай. Иимэ газарнууд аймагай центр, МТС бүхэндэ бии.

Классһаа гадуур эмхидхэгдэхэ техническэ болон предметнэ кружогууд һурагшадай техническэ эрдэмые дээшэлүүлгэдэ ехэ удхашанартай. Олохон һургуулинууд элдэб техническэ, предметнэ кружогуудые эмхидхэхэ тушаа ехэхэн дүй дүршэлтэй болоо гэжэ декабриин эхеэр болоһон һургуулиин хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска зүблөөн гэршэлэн харуулаа. Жэшээлхэдэ, Улан-Удэ городой № 12 һургуулида байгуулагдаһан географуудай, физигүүдэй кружогууд һайнаар хүдэлмэрилнэ. Энэ һургуулиин залуу географууд өөһэдынгөө хүсөөр метеорологическа станци баряад сагай уларилые таһалгаряагүйгөөр шэнжэлнэ. Һурагшад багшанарай хүтэлбэри доро киноаппаратура шэнжэлээд, саг үргэлжэ һуралсалай фильм харуулдаг болонхой.

Политехническэ һуралсал хадаа үзэһэн материалаа һурагшадай һайнаар мэдэхэ ябадалтай таһаршагүй холбоотой байха ёһотой. Наукые, илангаяа физикэ, хими, математикые саг үргэлжэ, гүнзэгыгөөр шудалха хэрэгые—һургуулинуудые политехнизацилгаһаа таһарангяар ябуулха гээшэ һургуулинуудта политехнизаци бэелүүлхэ хэрэгые бүдүүлигээр хазагайруулха байна гэжэ 1931 оной сентябрьда гаргаһан «Эхин ба дунда һургуули тухай» тогтоол соогоо ВКП(б)-гэй ЦК уридшалан һануулаа һэн. Тиимэһээ, үйлэдбэриин гол принципүүдые шудалха ба практическа дүй дүршэлтэй болохо ябадал һуралсалай предмедүүдтэй таһаршагүй холбоотой байха ёһотой.

Һургуулинуудта политехническэ һуралсал бэелүүлхын тула багшанар өөһэдынгөө политехническэ эрдэмые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ зэргэтэй.

Предметнэ комиссинуудай заседанинуудта, багшанарай методическа нэгэдэлнүүдтэ багшанар өөһэдынгөө хүсөөр районойнгоо, һургуулиингаа условитой тааралдуулан, политехническэ һуралсал бэелүүлхэ замуудые хараалха ёһотой. Предмет бүхэнэй, класс бүхэнэй программын политехническэ удхашанарые һайнаар шудалха, зохихо экскурсинуудые эртээнһээ хараалха ба һурагшадта али болохо практическа дүй дүршэл олгохо ябадалые тодорхойлхо шухала. Арадай гэгээрэлэй таһагуудай хүтэлбэрилэгшэд, һургуулиин директорнууд һургуулиин кабинедүүдые, лабораторинуудые нэмэлтэ тухеэрэлгэнүүдээр хангаха, һургуулиин дэргэдэхи һуралсалай-туршалгын участогуудта зохихо гурим байгуулха, политехническэ һуралсал бэелүүлхэ хэрэгтэ хиналта табиха уялгатай.

Багшанарай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ институт, мүн аймагуудай педагогическа кабинедүүд политехническэ һуралсалые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байһан түрүү багшанарай дүй дүршэлые согсолхо ба дэлгэрүүлхэ зэргэтэй. Политехническэ һуралсал тушаа асуудалнуудаар семинарнуудые үнгэргэхэ ба лекцинүүдые уншаха шухала.

Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын саг үргэлжын анхарал оролдолгоор хүреэлэгдэһэн манай республикын һургуулинууд политехническэ һуралсалые амжалтатайгаар бэелүүлхэ бүхы арга боломжотой.

Советскэ Армиин 35 жэлэй ойн хүндэлэлдэ баярай суглаан Софида болоо

СОФИ, февралиин 21. (ТАСС). Советскэ Армиин 35 жэлэй ойн хүндэлэлдэ баярай суглаан үсэгэлдэр Софида болоо. Нүхэр Сталин түрүүтэй Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет ба Вылко Червенков түрүүтэй Болгарска Коммунистическэ партиин Центральна Комитет «Сталин! Сталин!» гэһэн хашхаралдаануудые ба баярай оваци доро хүндэтэ президиумдэ һунгагдаба.

Болгариин Министрнүүдэй Совеэдэй түрүүлэгшын орлогшо генерал-полковник Иван Михайлов, арадай обороныш министр генерал-полковник Петр Панчевский, Болгариин арадай армиин генералнууд ба офицернүүд президиумдэ һууба.

Генерал-майор Владимир Танов, Советскэ Армиин 35 жэлэй ой тухай элидхэл хэбэ.

Советскэ Армиин зам хадаа пролетарска интернационализмда, социализмын ба коммунизмын хэрэгтэ хизааргүй үнэн байһанай зам мүн гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

„СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд" гэжэ И. В. Сталинай зохёолые Польшодо шудална

ВАРШАВА, февралиин 20. (ТАСС). Польшын наукануудай академиин дэргэдэхи экономическа наукануудай комитет «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэжэ И. В. Сталинай классическа зохёол ба КПСС-эй XIX съездын материалнуудые тайлбарилан нэбтэрүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри дэлгэрүүлбэ.

Польшын экономическа обществын туһаламжатайгаар, тус комитет энэ оной январьда Варшавада 6 лекци эмхидхэбэ. Тэрээнһээ гадна, түсэблэлгын ба статистикын центральна һургуулида 8 лекци уншагдаа. Мүнөө бусад дээдэ һургуулинуудта иимэ лекцинүүд эмхидхэгдэжэ байна.

Польшын экономическа общество И. В. Сталинай гениальна зохёолдо зорюулагдаһан лекцинүүдые өөрынгөө бүхы филиалнуудта эмхидхэнэ.

„Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн тухай" И. В. Сталинай ном Болгарида турецкэ хэлэн дээрэ гаргагдаба

СОФИ, февралиин 20. (ТАСС). Болгарска телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Болгариин коммунистическэ партиин хэблэлэй газар «Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн тухай» И. В. Сталинай номые турецкэ хэлэн дээрэ хэблэн гаргаба.

Хитадай ажалшад ород хэлэ шудална

ПЕКИН, февралиин 20. (ТАСС). Үйлэдбэриһөө таһарангүйгөөр ажалшадай ород хэлэ шудалха тухай асуудал хэлсэһэн конференци Зүүн-Хойто Хитадта болоо гэжэ «Женьминьжибао» газетэ мэдээсэнэ. Хитад-советскэ хани барисаанай общество тус конференциие зарлаба.

Хүсэдбэшэ мэдээнүүдэй ёһоор, хитад-советскэ хани барисаанай обществын эмхидхэһэн ород хэлэнэй курсануудые Зүүн-Хойто Хитадта гурбан жэлэй турша дотор 12.800 хүн дүүргэбэ. Мүнөө хүдэлмэрилжэ байгаа 157 группада 4 мянга гаран хүн һуралсана. Тэрээнһээ гадна, ород хэлэ шудалха үдэшын һургуулинууд 144 предприяти дээрэ байгуулагдажа, тэдээндэ 7.700 хүн һуралсана.

Тус конференци ород хэлэ саашадаа шудалха зорилгонуудые тодорхойлоо.

Ганьсу провинциин экономикын хүгжэлтэ

ПЕКИН, февралиин 20. (ТАСС). Ганьсу провинциин хүдөө ажахын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн конференци һая хүдэлмэреэ дүүргээ гэжэ «Ганьсужибао» газетэ мэдээсэнэ. Революционно хубилалтануудай болоһоной, газар уһалалгын ехэ хүдэлмэриин хэгдэһэнэй, шэнэ агротехникын нэбтэрүүлэгдэһэнэй ашаар, мүнөө тариянай ургаса дайнай урда тээ байһан эгээн ехэ хэмжээнһээ үлүүлээ гэжэ конференци дээрэ тэмдэглэгдээ.

1952 ондо тус провинцида тарилгын талмай 1949 онойхидо орходоо 35 процент ехэ болобо. Ороонһото культурануудай ургаса сүлөөлэгдэхын урда тээ байһан дунда зэргын хэмжээнһээ 17 процент, хлопогой ургаса—8 процент ехээр хуряагдаа.

Малажалай талаар ехэ амжалтанууд туйлагдаба. Бодо малай тоо толгой 1951 онойхитой сасуулхада 6 процент, хонидой—13 процент олошорбо.

Хүдөө ажахые амжалтатайгаар хүгжөөһэнэй ашаар тариашадай ба малшадай ажабайдал ниилээд һайжарба, юумэ худалдан абаха тэдэнэй шадабари жэл бүри дээшэлнэ.

Конференци хадаа ажалай харилсан туһалалсалгын бүлэгүүдые ба хүдөө ажахын кооперативуудые бэхижүүлхэ, үндэр ургаса хуряахын түлөө патриотическа мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ уряалһан шиидхэбэри абаа.

КНДР-эй үйлэдбэриин түрүүшүүлдэ ажалай геройн нэрэзэргэ олгогдоо

ПХЕНЬЯН, февралиин 20. (ТАСС). Өөһэдынгөө предприятинууд дээрэ стахановска хүдэлмэри эмхидхэһэн элитэ мастер-новатор Ким Дик Хендэ ба алдарта нэхэгшэ Ко Ен Хукта «Балта ба Хадуур» гэжэ алтан медаль, гүрэнэй тугай 1-дэхи шатын орден барюулан ажалай геройн нэрэзэргэ олгохо тухай КНДР-эй арадай Верховно суглаанай президиумэй указые корейскэ газетэнүүд толилбо.

Афганистанда советскэ фильмын амжалта

КАБУЛ, февралиин 19. (ТАСС). «Садко» гэжэ советскэ кинофильм үсэгэлдэр Кабулай кинотеатрта харуулагдаба.

Февралиин 17-до «Анис» газетэ тус фильмын удхые тодорхойгоор тайлбарилһан статья толилбо. Статьягай автораи һанаһанай ёһоор, «Садко» гэжэ фильм киноискусствын гайхамшагта зохёол гээшэ. «Иимэ фильм Кабулда хэзээдэшье харуулагдаагүй юм» гэжэ газетэ заана.

Фашистска алууршадые үршөөһэн ябадал французска арадые зэбүүрхүүлнэ

ПАРИЖ, февралиин 20. (ТАСС). Франциин Орадур-сюр-Глан деревниин амгалан хүн зониие алаһан гэмтэдые бүрин үршөөхэ тухай Национальна суглаанай хархис олонхидой абаһан хуулиин проект үсэгэлдэр Франциин республикын Совеэдтэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Үглөөгүүр энэ хуули республикын Совеэдэй юридическэ комиссиин үзэмжэдэ табигдаһан аад, буруушаагдаа, ушарынь тэрэниие баталхын түлөө комиссиин нэгэшье гэшүүн голосовалаагүй гэжэ «Фигаро» газетэ тэмдэглэнэ. Буруушаажа 7 голос үгтөө. Комиссиин 10 гэшүүд голосованиин үедэ һаналаа бариба.

Гэбэшье, пленарна заседани дээрэ республикын Совеэдэй хархис олонхид үршөөхэ тухай хуулиин проект баталба. Хуулиие баталхын түлөө 174 голос, буруушаажа 79 голос (коммунистнууд ба социалистнууд) үгтэбэ.

«Комба» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Орадур-сюр-Глан тосхоной мэр Фожер протест мэдүүлжэ, сэрэгэй хэрээһэнэй ордениие мэриин витринэһээ абажа хаяба. 1948 ондо Орадур-сюр-Глан энэ орденоор шагнагдаһан байгаа.

«Бордо городой трибуналай гаргаһан приговор манииие ехээр зэбүүрхүүлнэ, — гэжэ Фожер мэдүүлбэ, — 1944 оной июниин 10-да хүнүүдые алаһанай түлөө харюусаха гэмтэдые үршөөхэ ба гэмыень сагааруулха тухай хуули баталан абаһан Национальна суглаанай олонхидой ба правительствын аашанууд манииие зэбүүрхүүлнэ. Манай зобоогдон алагдаһан хүнүүдэй дурасхаал нигэжэ доромжолһон ябадалые тэсэжэ шадахагүй байхабди».

Орадур-сюр-Глантай дүтэ зэргэлээд байдаг коммунануудай 9 мэрнүүд Орадурай алууршадые үршөөһэн тушаа зэбүүрхэлдээ мэдүүлһэн резолюци абаа.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, февралиин 21. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани февралиин 21-дэ иигэжэ мэдээсэбэ:

Үнгэрһэн үдэр корейскэ Арадай армиин соединенинүүд ба Хитадай арадай һайндуратанай частьнууд бүхы фронтнууд дээрэ американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалгын байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө.

Үсэгэлдэр һүни «В-29» гэжэ американска 17 бомбардировщигууд Пхеньянай хойто хубида дахин добтолжо, тэрэниие бомбодоо. Добтолхо үедэ городой олон хүн алагдаһан, олон гэр ба землянканууд һандаргагдаһан байна.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ артиллери ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай 4 самолёт унагаагаа.

ПХЕНЬЯН, февралиин 22. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд ба Хитадай арадай һайндуратанай частьнууд түрүүн байһан газартаа американо-английскэ интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүү нютагай шанартай байлдаануудые хэбэ гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай 3 самолёт унагаагаа.

Американска агрессорнууд бактериологическа гэмтэ бузар дай хэнэ

ПЕКИН, февралиин 20. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Мукденһээ иигэжэ дамжуулаа:

Американска агаарай сэрэгэй хүсэнүүд Зүүн-Хойто Хитадай агаарта нэбтэрэн ороод, бактериологическа дай хэжэ, өөрынгөө гэмтэ ябуулгануудые үргэлжэлүүлжэ байна.

1952 оной октябриин 12-ой 11 час 00 минутада Бэньси уезд дээгүүр дайсанай 3 самолёт ниидэжэ үнгэрөө. Тэдэнэр ногоон набшаһа хаяһан байна.

1952 оной октябриин 28-да дайсанай самолёдууд Зүүн-Хойто Хитадай агаарта нэбтэрэн орожо, ехэ газарта бактериологическа олон добтолго хэбэ. Эдэ самолёдууд Ляоси провинцидахи Цзинь, Бэйчжень, Паньшань, Тайань Хэйшань уезднүүд дээгүүр ниидэжэ, олон абаахай хаяа. Самолёдуудай ниидэжэ ошоһоной һүүлээр 10 гү, али 20 минута болоод, абаахайнууд олдоһон байна. Эдэ абаахайнууд харгынуудаар, поли, ой модоор, гэрэй оройгоор, телеграфна столбнуудаар хаа хаанагүй ябаба.

Бэйчжэнь уездэ сугларһан абаахайнуудые шэнжэлээд, Хитадай элитэ бактериологууд хадаа тэдэ абаахайнууд халдабарита үбшэнэй ба боомын бациллануудые халдаагдаһан байгаа гэжэ тодорхойлбо.

1952 оной декабриин 9-дэ 11 час 00 минутада дайсанай самолёт Ляоси провинциин Лишу уезд дээгүүр ниидэжэ үнгэрөөд, тэндэ олон абаахай хаяба. 1952 оной декабриин 20-ной 5 час 00 минутада дайсанай 4 самолёт Ляодун провинциин Иоуянь уезд дээгүүр ниидэжэ, олон абаахай, хорхой шумуулнуудые мүльһэтэһэн гол дээрэ хаяһан байна.

Эдэ бүхы хорхой шумуулнуудые, дайсанай самолёдуудай хаяһан бусад зүйлнүүдые нютагай хүн зон, мүн халдабарита үбшэнтэй тэмсэхэ отрядууд дары үты хээ.

США-да прогрессивнэ ажал-ябуулагшадые мүрдэнэ

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 20. (ТАСС). Американска прогрессивнэ хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Советскэ Союзда ошожо ерээд, Холбоото Штадуудай ба Советскэ Союзай зэргэлээд амгалан байхын түлөө тэмсэжэ байгаа хүдэлмэришэдые США-гэй засагаархид мүрдэжэ үргэлжэлһөөр.

«Дейли Уоркер» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, һаяхан засагаархид Кливленддэхи электро ба радиопромышленностиин хүдэлмэришэдэй дулдыдангиошэ профсоюзай отделениин гэшүүн, негритянка-хүдэлмэришэ Миртл Денние гэгшые арестовалаа. Паспорт абаха гурим эбдээ гэжэ гэмнээд, тэрэниие арестовалба.

Хоёр жэлэй саана американска профсоюзна делегацитай хамта хилын саагуур ябаад ерэһэн Миртал Деннис Советскэ Союз ошоһон тухайгаа хэлэн олон статья бэшэһэн юм. Тэдэ статьянуудынь Огайодо хэблэгдэдэг «Колл энд пост» гэжэ негритянска ехэ газетэдэ толилогдоһон байгаа.

Деннисые сүүдээр мүрдэхэ тухай шиидхэбэриие жюри ехэ нюусаар гаргаа гэжэ Кливленддэхи «Плейн дилер» газетэ мэдээсэнэ. Ород үхибүүдые хэлэндэ ороһон сагһаань хойшо эб найрамдалай сургаалаар хүмүүжүүлдэг юм гэжэ Деннис бэшэһэн байна.

Советскэ спортын толотомо илалта

ОСЛО, февралиин 22. (ТАСС). Конькигаар эхэнэрнүүдэй түргөөр ябаха талаар дэлхэйн түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөн советскэ спортсменкэнүүдэй толотомо илалтаар дүүрэбэ. 19 наһатай москвичка, советскэ спортсменкэ Халида Щеголеева 1953 ондо эхэнэрнүүдэй конькигаар ябаха талаар дэлхэйн чемпионкын нэрэзэргэ олобо. Советскэ спортсменкэнүүд—Римма Жукова ба Лидия Селихова хоёрдохи ба гурбадахи һууринуудые тэрэшэлэн эзэлээ.

Мүрысөөнэй дүүрэхэдэ, конькигаар эхэнэрнүүдэй түргөөр ябаха талаар дэлхэйн түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөндэ илаһан советскэ спортсменкэ Халида Щеголеевадэ чемпионой венок үмэдхэгдөө. Советскэ Союзай гимнын аялга соностожо, олон тоото харагшадай альгаташалган доро Щеголеева стадиониие тойрон конькигаар хүндэтэ ябалга хэбэ.

Советскэ ба шведскэ конькишадай урилдаан

СТОКГОЛЬМ, февралиин 21. (ТАСС). Советскэ Союзай ба Швециин конькишадай командануудай нүхэр ёһоной урилдаан Тунаваллен гэжэ стадион дээрэ Эскильстунда эхилбэ. Урилдаан хоёр үдэр үргэлжэлхэ юм. 500 метр, 1500 метр, 3000 ба 5000 метр газарта урилдаанууд болохо. Советскэ Союзай ба Швециин конькишадай урилдаан олониитые ехээр һонирхуулаа.

Шведскэ конькишадай союзай түрүүлэгшэ Свен Лофтман советскэ конькишадые урилдаанай урда тээ амаршалба. Советскэ конькишадай делегациин хүтэлбэрилэгшэ А. Кривцов харюу үгэ хэлэбэ.

Советскэ конькиша Владимир Прошин ба шведскэ конькиша Гуннар Халльквист спортын вымпелнүүдые андалдан абалсаба.

Тэрэнэй һүүлээр Советскэ Союзай ба Швециин гүрэнэй гимнүүд наадагдаа.

500 метрын урилдаанда советскэ конькиша Юрий Сергеев 49,9 секундада соо ябажа, түрүү һуури эзэлбэ.

Энэ газарта болоһон урилдаанай очко тоолохо болоо һаа, Советскэ Союзай конькишадай команда 206,200 очко, Швециин команда — 210,700 очко абаһан байна.

Шатарай уласхоорондын турнир Бухарестда боложо байна

БУХАРЕСТ, февралиин 21. (ТАСС). Мастер Голомбекые (Англи) советскэ залуу шатаршан Спасскиин илаһан ябадалые шатарай уласхоорондын турнирай 17-дохи турта тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Гроссмейстер Смыслов Бардые (Норвеги), Чоколтя (Румыни) О'Келлиие (Бельги), Барца (Венгри) Шайтарые (Чехословаки) шүүбэ. Троянеску (Румыни) Рэйхер (Румыни), Штольц (Швеци) Ш. Сабо (Румыни) гэгшэд наадаан тэнсэбэ.

Толушай үбдэһэн ушарһаа Л. Сабо—Толуш гэгшэдэй парти наадагдаагүй.

Бусад партинууд хойшолуулагдаа. Февралиин 22-то 18-дахи тур болохо байна.

Хүүгэдтэй эхэнэрнүүдэй һунгаха эрхэеэ һаадгүйгөөр бэелүүлхын тулада һунгуулиин участок бүридэ хүүгэдэй комнатонууд эмхидхэгдэһэн байна. Улан-Удэ городой Городской райондохи һунгуулиин № 7 участогай хүүгэдэй комнато соо һунгалтын үдэр 200 гаран хүүгэд орожо гараа. Тэдэнии пионернүүдэй Ордоной хүдэлмэрилэгшэ Л. Н. Саввичева, Н. Д. Шиповских шэд харууһалаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Пионернүүдэй Ордоной хүдэлмэрилэгшэ Л. Н. Саввичева хүүгэдэй дунда байна.

З. Веснинагай фото.

Артезианска худагууд

«Мелиоводстройн» Бурят-Монголой конторо энэ жэлдэ ехэхэн хүдэлмэри хэхээр хараална. Түсэбэй ёһоор тус конторо 1953 ондо артезианска 10 худаг республикын колхозуудта малтаха юм. Мүнөө үедэ гурбан худаг — Ленинэй (Иволга), Маленковой нэрэмжэтэ (Сэлэнгэ) ба «Улаан-Шулуутай» колхозуудта малтагдажа эхилэнхэй. Удаань Кяхтын аймагай Ворошиловай, Зэдын аймагай Боргойн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта тиимэ худагууд малтагдажа эхилхэ байна. Мүнөө худаг малтадаг машинанууд олоор абтажа, хүдэлмэришэдэй ажал ниилээд хүнгэдхэгдэнэ. «АВБ 3—10» гэжэ маркын түрүүшын самоходно станок һаяхан абтаба. Тэрэ машина 100 метр гүнзэгы болотор газар нүхэлжэ шадаха юм.

Мүн «Мелиоводстройн» конторо уһалууриин системэ барилгаяа энэ жэлдэ үргэлжэлүүлхээр хараална. Нёдондо эхилһэн системэнүүд гадуур, үшөө гурбан шэнэ системэ баригдаха байна. Тэдэнэй тоодо 1103 гектар газар уһалха Тамчын уһалууриин системэ (Сэлэнгэ), гектар уһалха Сильтитуйска (Иволга) ба 213 гектар уһалха Сундуйгинска (Заиграй) системэнүүд оролсоно.

Энэ уһалууриин системэнүүдэй барилгада шэнээр абтаһан ехэ хүсэтэй «3—505» маркын (хахад кубическа метр газар нэгэ доро малтажа абаха) хоёр экскаватор, «ГМ—12» маркын грейдер болон бусад машинанууд хэрэглэгдэхэ юм. Һаяшагаар тракторна бульдозер абтахань. Энэ машина канавануудай һубаг таталгые ехээр түргэдхэхэ байна.

Н. Бадмацыренов.

Зэдын мэргэн ангуушад

Зэдын аймаг ан гүрөөһөөр айхабтар баян. Үни удаанай агнуури хэдэг, баян дүй дүршэлтэй ангуушад эндэ олон юм.

Аймагай лесничествын хүдэлмэрилэгшэ Андрей Семенович Калмынин хара багаһаа хойшо ой тайгаар ан гүрөөл агнажа ябадаг. Тэрэ хадаа 1952—1953 онуудай агнууриин сезон соо 450 түхэригэй ангай арһа гүрэндэ тушааха уялга абаһан аад, 2840 түхэригэй ангай арһа тушааһан байна.

Тиихэдэ, ангуушан Дансаран Буянтуев 2190 түхэригэй, Баянай сомоной Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой ангуушан Чагдур Менжи 2285 түхэригэй, Гэгээтын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ангуушан нүхэр Аюша Даблаев түхэригэй ангай арһа гүрэндэ тушаажа, сезонно түсэбөө хэлэ үлүүлэн дүүргээ.

«Заготживсырьёгой» аймагай конторо (директорынь нүхэр Ж... балов) ангай арһа тушааха 1953 оной гүрэнэй түсэбые 118 процент дүүргэһэн байна.

Д. Доржиев.

Холын гүүртын малшад

Эгэтын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой (Яруунa) Жалга гэжэ нютагта байдаг гүүртын малшад сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэдэг болонхой.

Энэ гүүртэдэ нээгдэһэн улаан булан соо радиоприёмник тодхоогдоһон байна. Мүн эндэ газетэ болон журналнууд саг соогоо абтадаг юм.

Гүүртын малшадай дунда агитатор коммунист Даша Тудупов агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар үнгэргэдэг. Тэрэ коммунизмын агууехэ барилганууд тухай, малажал хүгжөөхэ талаар гүрэнэй түсэб тухай болон бусад темэнүүдээр хөөрэлдөө хэнэ.

Улаан булангые даагша комсомолка Ханда Дугарова үдэшэнь малшадтаа газетэ, журналнуудай һонирхолтой статьянуудые уншаж үгэдэг ба хамтаарaн радио шагналта эмхидхэдэг байна.

П. Тыскеев.

Городой түрүү һуури эзэлхын түлөө санын мүрысөөн

Санаар Улан-Удэ городой түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн һаяхан боложо дүүрэбэ.

Энэ мүрысөөндэ городой спортивна обществонууд болон коллективүүдэй 16 команда хабаадалсаба. Санашадай мүрысөөнэй программын ёһоор, эрэшүүл 18 километрын, мүн 4х10 километрын эстафетнэ урилдаа хэхэ, эхэнэрнүүд 10 километртэ урилдааха, 3х5 километрын эстафетэ хэхэ, хадатай газараар ябаха байгаа.

Хоёр үдэр соо үргэлжэлһэн мүрысөөнэй һүүлээр ПВЗ-гэй «Локомотив» обществын команда илаба. 2-дохи һууриие «Спартак» обществын залуу коллектив эзэлжэ, амжалта туйлаһан байна. 3-дахи һуурида «Медик» обществын команда гараа.

Тус бүриин мүрысөөндэ бэрхэ санашад Анненков («Искра»), Лубкова (ПВЗ) хоёр илажа, республикын чемпионуудай хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртэһэн байна. Анненков 18 километрые 1 час ... минута 30 секунда соо, Лубкова ... километрые 45 минута 56 секунда соо ябажа гараад, 1953 оной Бүхэсоюзна классификациин ёһоор тоогдоһон 1-дэхи спортивна разрядай нормые дүүргэһэн байха юм.

Санаар хада руу бэрхэшээлнүүдые дабан уруудалгаар (слалом) эхэнэрнүүдэй дундаһаа Н. Дмитриева (ПВЗ) илажа, городой түрүү һууриие 6-дахяа эзэлбэ. Эрэшүүлэй дундаһаа Обухов («Спартак») 1-дэхи һуурида гараа.

Эрэшүүлэй ба эхэнэрнүүдэй дунда болоһон эстафетнэ мүрысөөнүүдтэ паровозо-вагонно заводой санашад илажа гараһан байна.

А. Игумнов.

Редакторай орлогшо Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Мүнөөдэр кино театрнуудта

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта—«Дайшалхы ханинар» (12, 14, 16, 18, 20 ба 22 часта).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта—«Үхэлгүй Кащей» (11 часта), «Царицыниие хүлгэлгэ» (14 ба 20 часта), «Зэйгуур дуунууд» 16, 18, ба 22 часта).

Адрес редакции: г. Улан Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-83, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства—10 17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности—4 52, мест. информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00479. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000